

Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ «ΣΤΑΥΡΟΥΔΑΣ» ΠΑΡΟΙΚΟΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑΘΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Μεταξύ τῶν ἀγιορειτῶν ποὺ ἔρχονται ως πάροικοι στὴν νῆσο Σκιάθο μετὰ τὴν ὑποταγὴ τοῦ Ἀθωνα στοὺς Τούρκους¹ εἶναι καὶ ὁ κελλιώτης Ἱερομόναχος Εὐθύμιος «σταυρουδᾶς», ποὺ διέμενε στὸ Καρακαλλινό κελλίο τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, στὶς Καρυές².

Ο Εὐθύμιος πρέπει νὰ ἥλθε στὴ Σκιάθο περὶ τὰ τέλη τοῦ 1821 μὲ ἀρχὲς τοῦ 1822. Δυστυχῶς ἀκριβῇ τῆς ἀφίξεώς του χργολογία—ὅπως καὶ τῶν ἄλλων παροίκων ἀγιορειτῶν—δὲν ἔχουμε γνωρίζουμε δμως δτι μαζὶ μὲ ἄλλους ἀγιορείτες ὑπογράφει ως μάρτυρας στὴ διαθήκη τοῦ ἀγιορείτη Χατζῆ Ἀβράμιου, ποὺ συνετάγη στὴ Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ τὴν 23η Μαρτίου 1822³.

Οπως κι οἱ ἄλλοι ἀγιορείτες, ἔτσι καὶ ὁ Εὐθύμιος, πρέπει νὰ φιλοξενήθηκε στὴν ιστορικὴ Μονὴ τοῦ νησιοῦ, τῆς Εὐαγγελιστρίας, δπου ἡγούμενος ἦταν ὁ Σκιαθίτης Ἱερομόναχος Ἀλόπιος Δ. Ἐπιφανίου⁴.

Φαίνεται δτι ἦταν ἐνάρετος καὶ καλὸς κληρικὸς. Γιατὶ μὲ τὴν ἀδεια τοῦ ἐπισκόπου Σκοπέλου καὶ τὴ θέληση τῶν Σκιαθίτων ἔγινε ὁ πνευματικὸς τῶν κατοίκων τῆς νῆσου. Μάλιστα στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελισμοῦ Σκιάθου σώζεται τὸ ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1822 ἐνταλτήριο Ἐπισκοπικὸ Γράμμα τοῦ Σκοπέλου καὶ Σκιάθου Εὐγενίου⁵, δπου σημειώνεται μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ἔξῆς: “Οτι δηλ. ἀνατίθεται «τῷ Πανοσιωτάτῳ ἐν Ιερομονάχοις

1. Ἰω. Π. Μαμαλάκη, Τὸ Ἀγιον Ὄρος (Ἀθως) διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Θεσσαλονίκη 1971, σ. 433 κ.έ.

2. Κρίτωνος Χρυσοΐδη - Π. Γοναρίδη, Ἱερὰ Μονὴ Καρακάλλου, Κατάλογος ἀρχείου, στὸν τόμο «Ἀθωνικὰ Σύμμεικτα» 1, Ε.Ι.Ε./Κ.Β.Ε., Ἀθῆνα 1985, 66, ἀρ. 76, δπου καὶ οἱ περιλήψεις δμολόγων τοῦ Κελλίου τῶν Εἰσοδίων (α/α 3, 4), στὶς δποτες φαίνεται τὸ δνομα τοῦ Εὐθυμίου «σταυρουδᾶ».

3. Ἡ διαθήκη αὐτὴ βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας· ἔνα τμῆμα τῆς δημοσίευσε δ. Ἰω. Ν. Φραγκούλας, Σκιαθίτικα. Α', Ιστορία τῆς Σκιάθου, Ἀθῆνα 1978, σ. 248 σημ. 84.

4. Γιὰ τὴ Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ, ποὺ ἰδρυσαν οἱ Κολλυβάδες τοῦ Ἀγ. Ὄρους καὶ τὸν ἡγούμενο Ἀλόπιο βλ. Ἰω. Ν. Φραγκούλας, δ.π., παρ. σ. 208-220 καὶ 265.

5. Περὶ τοῦ Ἐπισκόπου αὐτοῦ βλ. Μητρ. πρ. Λήμνου Βασιλείου Ἀ τέση, Ο Ἐπίσκοπος Σκοπέλου καὶ Σκιάθου Εὐγένιος Οἰκονόμου, ἐφημ. «Βόρειοι Σποράδες», ἀρ. φ. 33/1973.

κυρίω Εύθυμιώφ, ώς ἀνδρὶ τιμίῳ καὶ εὐλαβείᾳς ἀξίῳ, τὸ τῆς πνευματικῆς πατρότητος λειτουργημα...»¹.

Στις 25 Σεπτεμβρίου τοῦ ιδίου ἔτους (1822) ὁ Εύθυμιος ὑπογράφει μαζὶ μὲ τὸν ἐπίσκοπο Εὐγένιο καὶ τὸν ἀγιορείτη ἵερομόναχο Συμεὼν τὴ διαθήκη τοῦ ἱεροδιακόνου Ἰωσήφ ἐκ Φουρνᾶ, τοῦ Διδασκάλου², ὁ δόποιος, ἀπὸ τὸ "Ἀγιον Ὀρος, εἶχε ἔλθει καὶ αὐτὸς στὴ Σκιάθο.

Τὸ ἐπόμενο ἔτος καὶ συγκεκριμένα στις 20 Ἀπριλίου 1823 ὁ Εύθυμιος συντάσσει τὴ διαθήκη του. Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης, ποὺ εἶναι γραμμένο ἀπὸ τὸν ιδίο, παραθέτουμε στὴ συνέχεια, διορθωμένο ἀπὸ τὰ δρθογραφικά του σφάλματα.

«Ἐπειδὴ διὰ τῆς παραβάσεως κ(αὶ) παρακοῆς /ὑστερήθημεν τῆς τρυφῆς τοῦ Παραδείσου κ(αὶ) τῆς /δόξης τοῦ Θεοῦ ἔξεπέσαμεν (φεῦ, δι' ἀπάτης εἰς / τὸν κόσμον εἰσῆλθεν ὁ θάνατος) ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ κα/κὸν ἀθάνατον γένηται, κατὰ τὸν μέγαν Γρηγό/ριον, πορευόμεθα σπου δομοῦ Βασιλεῖς κ(αὶ) πτωχοί. / Τοίνυν κάγῳ ὁ ἐλάχιστος ἐν Ἱερομονάχοις Εύθυμι/ος, ώς μὴ εἰδῶς τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου μου, ἔχων σώας / τὰς φρένας μου, ποιῶ διάταξιν περὶ πάντων ὧν κέκτη/μαι. Κ(αὶ) πρῶτον ἀφήνω συγχώρησιν εἰς δσους μὲ ἐλύ-/ πησαν, μὲ λόγον ἡ ἔργον, δόμοις κ(αὶ) ἐγὼ παρακαλῶντας ζητῶ συγχώρησιν ἀπὸ δσους ἐλύπησα ἡ ἀδί/κησα, κ(αὶ) δεύτερον, τὰ δώδεκα Μηναῖα, ἡ Παρακλη/τική, τὸ Τριάδιον, Πεντηκοστάριον, Εὐχολόγιον, Χρυσοστο/μικόν, Συναξαριστής, χειρόγραφα κατανυκτικὸν κ(αὶ) Φιλοκαλία, Φελώνιον κ(αὶ) στιχάριον μὲ κλαδία, περιζώνιον / ἀσημένιον, καλύμματα ἀέρας, ἀντιμνήνσιον, τὸ Παναγι/άριον κ(αὶ) ἡ Εἰκόνα, νὰ δοθοῦν εἰς τὸ δσπίτιον, δποῦ ἔζησα/ εἰς τὸ "Ἀγιον Ὀρος, διατὶ ἐκεῖ τὰ νῦν, τὸ δόποιον εἶναι εἰς / ταῖς Καραϊς, ὑποκάτωθεν τοῦ Ἀγα τὸ Κιόσκι, τὸ δόποιον / εἶναι Καρακαλλινόν, κ(αὶ) ἡ Ἐκκλησία εἶναι Εἰσόδια τῆς Θεοτό/κου. Τὸ νομικὸν χειρόγραφον τοῦ Νεοφύτου κ(αὶ) τὸ Χρυσοστομικὸν / νὰ δοθοῦν εἰς τοῦ Καρακάλλου.

1. 'Ολόκληρο τὸν τύπο τοῦ Γράμματος βλ. εἰς 'Α γ α π i o u ιερομονάχου, Νικοδήμου μοναχοῦ, Πηδάλιον, ἐν Ἀθήναις ²1841, σ. 457.

2. 'Ο Ιωσήφ δίδαξε ώς ὑποδιδόσκαλος, μαζὶ μὲ τὸν Ἀθυνάσιο τὲν Πάριο στὴ Χίο, βλ. Κ. Σ ἡ θ α, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, 'Ἐν Ἀθήναις 1868, σ. 635. Μὲ τὴν ὑποταγὴ τοῦ "Αθωνα ἥλθε στὴ Σκιάθο, δποῦ, ώς φαίνεται, καὶ ἀπεβίωσε. 'Υπῆρξε λόγιος μοναχός· μάλιστα χειρόγραφα καὶ ἔντυπα βιβλία του σώζονται μέχρι σήμερα στὴ βιβλιοθήκη τοῦ Εναγγελισμοῦ· βλ. Μητροπολίτου πρ. Ἡλείας 'Αντωνίου Πολίτη. Κατάλογος χειρογράφων καὶ ἔντυπων τῆς ἐν Σκιάθῳ Ιερᾶς Μονῆς Εναγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, (ἀνάτ. ἀπὸ τὸ π. «Θεολογίω», ἐν Ἀθήναις 1962, σ. 22, 48 κ.λ.

Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης τοῦ Ιωσήφ δημοσίευσε, ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς Μεγ. Λαύρας τοῦ Ἀγ. Ὁρους, δ Γέρων 'Α λ ἔ ξ α ν δ ρ ο ο ζ Λ α ν ρ ι ω η ζ, "Εγγραφα 'Αγιον Ὁρους τῆς Μεγ. Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τ. Α', Ἀθῆναι 1966, σ. 86.

‘Ο παπᾶς Διονύσιος¹ ἀν θέλη / νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δσπίτιόν μας νὰ πάρη τὰς δόμολογίας / τοῦ δσπιτίου κ(αὶ) νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τὸ δ//σπίτιόν μας, ἀς πάρη τὰς δόμολογίας κ(αὶ) τὰ ἄνωθεν γε/γραμμένα βιβλία κ(αὶ) ἀς ὑπάγῃ. Τὸν καταστένω / ἵδιον οἰκοκύρην, ὡσὰν δποῦ ἐκεῖ ἔγινεν καλόγη/-ρος κ(αὶ) παπᾶς, ἀν ὑπάγῃ. Κ(αὶ) δ Νεόφυτος ἀς τὸν δεχθῆ / κ(αὶ) αὐτὸν ὡς παράδελφόν του, δμως νὰ ὑποτάσσεται εἰς / τὸν παπᾶν Διονύσιον. ’Αφήνω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ / Χριστοῦ τρία βιβλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τρία τοῦ ἄγιου / Δεσπότου μας κυρίου Εὐγενίου² ἔνα τοῦ πρωτόπαπα κ(αὶ)/ἔνα τοῦ παπα Γεωργίου. Κ(αὶ) εἴ τις φανῇ διασκεδάσαι κ(αὶ) χαλάσαι τὴν παρούσαν μου διαθήκην, νὰ ἔχῃ / τὰς ἀράς τῶν Τριακοσίων δέκα καὶ δκτώ Θεοφόρων / πατέρων κ(αὶ) πάντων (τῶν) ἐν ταῖς ἐπτά Συνόδοις. ’Αφή/νω δὲ ἐπιτρόπους τῆς παρούσης μου διαθήκης τὸν / ἄγιον Καθηγούμενον τοῦ ἰεροῦ Κοινοβίου Κύριον/Κύριον Ἀλύπιον, κ(αὶ) ἄγιον Γέροντα κύριον κύ/-ριον Ματθαῖον τοῦ ἄγιου Χαραλάμπουν³. ’Απὸ/ τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου νὰ δοθῆ ἔνα βιβλίον / τοῦ πνευματικοῦ μου παπα κύριον Παρθενίου κ(αὶ) / ἄλλο τοῦ πρωτόπαπα κ(αὶ) ἄλλο τοῦ παπα Γεωργίου / 1823 Ἀπριλίου 20. / Εύ-θυμιος ἱερομόναχος ἀποφασίζω τὰ /ἄνωθεν.

/ Καλλίνικος μοναχὸς ἀγιορείτης μαρτυρῶ.

/ <Εὑρέθησαν κρίνα...(); γρόσια.

...ψιλοὶ παράδεξ: γρόσια 99,10 / 12: βιβλία τοῦ Παύλου/ 1: Χρυσο-στομικόν/1: τοῦ Νεοφύτου Χειρόγραφον/1: Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη/12: Μηναῖα/1: Παρακλητικὴ/1: Τριώδιον/1: Πεντηκοστάριον/1: σεντούκι⁴/ ἀπὸ τὰ ἄνωθεν δώδεκα / βιβλία ἐπούλησα τρία / ἔχάρισα ἔνα τοῦ ἄγιου / Σκο-πέλου ἔνα τοῦ παπα/Γεωργίου κ(αὶ) ἔνα τοῦ παπα/Παρθενίου πνευματικοῦ μου»⁵.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1824 μὲ ἀρχὲς τοῦ 1825 δημιουργήθηκε στὴ Σκιάθο μία ἀναταραχή, ἥ δποια προέκυψε ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο γεγονός. ’Η Μαγδαλη-νή, ἀνεψιὰ τῶν δύο ἱερομονάχων ἀδελφῶν Ἰωσήφ καὶ Εὐγενίου Χατζηγιάν-νη⁶ καὶ σύζυγος τοῦ Νικολ. Τζιανάκου, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα της

1. Μαζὶ μὲ τὸν ἱερομ. Εύθυμιο «σταυρουδά», στὰ ὁμόλογα τοῦ Κελλίου τῶν Εἰσο-δίων τῆς Θεοτόκου, στὶς Καρές, συναντοῦμε καὶ τέ δνομα τοῦ ἱερομ. Διονυσίου. Αὐτὸν νὰ ἔννοει, ἄραγε, δ παπα-Εύθυμιος; βλ. καὶ σ. 105, σημ. 2, δποι ο/α τῶν δμολόγων κ.λ.

2. Πρόκειται γιὰ τὸν Σκιάθου καὶ Σκοπέλου Εὐγένιο Οἰκονόμου, βλ. καὶ σ. 105, σημ. 5.

3. Γιὰ τὴ Μονὴ Ἀγ. Χαραλάμπους καὶ τὸν μοναχὸ Ματθαῖο βλ. Ἰω. Ν. Φραγ-γκούλα, δπ., παρ. σ. 206-207.

4. Τὸ τμῆμα αὐτὸ τῆς διαθήκης ἔχει γραφεῖ ἀπὸ ἄλλο χέρι.

5. ’Η διαθήκη βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Σκιάθου.

6. Οἱ δύο αὗτοὶ ἱερομόναχοι ἦσαν συγγενεῖς τοῦ Ἀλ. Παπαδιαμάντη· διετέλεσαν ἡγούμενοι τῆς Μονῆς Παναγίας Κουνίστρας. Ἰω. Ν. Φραγκούλα, δπ., παρ. σ.

έγκαταλείπει τὴν συζυγικὴν ἐστία καὶ καταφεύγει στοὺς δύο ἵερωμένους θείους της. Ἐκείνοι τότε διαπράττουν τὸ κανονικὸ παράπτωμα καὶ νυμφεύουν, χωρὶς νὰ ἔχει λυθεῖ ὁ ἄλλος γάμος τῆς Μαγδαληνῆς καὶ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐπισκόπου Σκοπέλου, τὴν ἀνεψιά τους μὲ ἄλλον σύζυγο. Τὸ σκάνδαλο αὐτὸ ἐπέδρασε ἀρνητικὰ στὴ μικρὴ σκιαθίτικη κοινωνίᾳ τοῦ 1825 καὶ ἄρχισαν νὰ δημιουργοῦνται καὶ ἄλλα τέτοια παρόμοια ζητήματα.

Λαμβάνοντας λοιπὸν ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ ρευστὴ αὐτὴ κατάσταση, ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ Σκιάθο, δὲ πνευματικὸς τῆς νήσου, ἱερομόναχος Εὐθύμιος, ἔστειλε στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Θρησκείας τὴν ἑξῆς ἀναφορά:

«'Αριθμ. 1765 / Ἀναφορὰ ἐκ Σκιάθου Εὐθύμιου Ἱε/ρομονάχου ἀγιορείτου σημειωμένη / ἀπὸ τὰς 19 Μαΐου 1825 / ἐλήφθη τῇ 4 Ἰουνίου //

Πρὸς τὸ Ἱερὸν Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας

/Ο ὑποσημειώμενος ἀμαρτωλὸς πνευματικὸς τῆς νήσου Σκιάθου / δστις ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ "Αθωνος κατήντησα εἰς ταύτην / τὴν νήσον, καὶ κατ' ἐκλογὴν τῶν ἐγκατοίκων ἀδείᾳ καὶ τοῦ Ἀρχιερέως ἀνεδέχθην τὸ μέγιστον βάρος τῆς Ἱερᾶς / ἐξομολογήσεως ἀναφέρομαι ταπεινῶς, ὅτι μεγάλῃ πα/ρανομίᾳ καὶ καταπάτησις τῶν Ἱερᾶν Ἐκκλησιαστικῶν νό/μων ἀρχισεν ἐφέτος εἰς ταύτην τὴν νήσον. / Κατὰ πρῶτον, ἔνα συνοικέσιον ἀρραβωνιασμένον εἰς/ διάστημα δέκα χρόνων, καὶ εἰς τὸν νομί/μως ἐστεφανωμένον μὲ τὴν Ἱερὰν τελετὴν τοῦ Γάμου/ ἀμα ὅποῦ ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ πατήρ / τῆς νύμφης, δηλαδὴ μετὰ σαράντα ἡμέρας διὰ μικρὰς / φιλονικείας ἔχωρίσθη, καὶ ἡ μὲν νύμφη κατέφυγε / εἰς τὴν προστασίαν δύο καλογήρων θείων της χωρὶς / νὰ ὑποχρεωθῇ πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν νόμιμον / ἄνδρα της. Ἔγὼ τοὺς ὡμίλησα, ἐσυμβούλευσα, πλὴν ὁ καρ//πός μου ἐστάθη εἰς φοβερισμοὺς καὶ ὑβριτας ἀπὸ τοὺς καλογήρους / Ἰωσήφ καὶ Εὐγένιον θείους τῆς νύμφης ταύτης. Ἐστάλη κατὰ / τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον καὶ ἐπιταγὴ τοῦ Ἱεροῦ τούτου / Ὑπουργείου, τὴν ὅποιαν ἔφερεν ὁ ἄνδρας τῆς νύμφης / διὰ νὰ δώσῃ ὁ Ἰωσήφ τὴν νόμιμον γυναῖκα του καὶ τὴν / προῖκαν του, καὶ ἀφ' οὐ δὲν ἔπραξεν κανένα ἀπὸ τὰ / νομίμως διαταττόμενα ὁ κύρῳ Ἰωσήφ, δστις εἶχε / τὴν νύμφην εἰς τὸ σπίτι του, ἐκινήθη νὰ κατορθώσῃ / καὶ νὰ στείλῃ μαρτυρίας εἰς τὸ Ἱερὸν Ὑπουργεῖον, ὅτι / εἴναι καλὸς καὶ τίμιος· καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος εύρων / ἄλλον τινὰ νέον τὴν ἐστεφάνωσε μὲ αὐτὸν μόνος του / χωρὶς νὰ διαλυθῇ ὁ πρῶτος γάμος, ἄλλὰ καὶ χωρὶς/ τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς τοὺς κοινοὺς τῆς πολιτείας / ἵερεις ἐστεφάνωσε μόνος του τοῦτο τὸ παράνομον καὶ / μοιχικὸν συνοικέσιον· ποὺ πεποιθώς δὲν ἡξεύρω. Ἐπομένως ἄμα, ὅποιο ἀστη ἡ παρανομία ἔγινε ἄρ//χισε νὰ πληθύνῃ τὸ κακὸν εἰς διάστημα ἐνὸς μηνός·/ Τριῶν ἡμερῶν ἄλλη νύμφη ἐδίωξε τὸν ἄνδρα της/ δύώ μηνῶν γαμβρὸς ἐγκατέλειπε τὴν γυναῖκα του μὲ

197· βλ. ἀκόμη τὸ διήγημα τοῦ Παπαδιαμάντη, «τὸ Χατζόπουλο».

/ ἀπόφασιν καὶ πεῖσμα, δτι δὲν ξαναενώνονται. / Ἀλλος φωνάζει εἰς τὰς πλατείας δτι ἡ γυναῖκα μου εἶναι / ἄσχημη τὴν ἀφήνω· ἄλλος, δὲν κάνει παιδὶ τί τὴν θέλω· / ἄλλη πάλιν εἶναι πτωχὸς ὁ ἄνδρας μου δὲν εὐχαριστοῦμαι. / Διὸ διὰ ἀγάπην Θεοῦ τὸ Ἱερὸν Μινιστέριον νὰ ἀνα/λάβῃ καὶ εἰς ταύτην τὴν νῆσον τὴν περὶ τούτου πρόνοιαν αὐτοῦ καὶ / διάταξιν. Ἐπειδή, δσοι φιλόχριστοι πρωστρέχουν ἥδη μὲ / πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο τὸ Ἱερὸν Κριτήριον νὰ παραστήσουν / τὰ διατρέξαντα καὶ νὰ εὑρουν τὴν ἰκανοποίησιν. Εἰμὶ / δὲ μὲ δλον τὸ σέβας. Τῇ 19 Μαΐου 1825 ἐν Σκιάθῳ/

ο εὐτελῆς Εὐθύμιος ἱερομόναχος / ἀγιορείτης/.

†Κάγῳ ὁ ἐλάχιστος ἱερομόναχος Ἀλύπιος ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Σκιάθῳ/ κοινοβίου, μαρτυρῶ, δτι ὁ γράψας τὰ ἄνωθεν καὶ βεβαιώσας αὐτὰ / μὲ τὴν ἴδιαν του ὑπογραφὴν ὑπάρχει ἐκλελεγμένος ὑπὸ πάντων / τῶν ἐγκατοίκων ταύτης τῆς νῆσου, διὰ νὰ δέχεται τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν καὶ / ὅσα λέγει εἶναι δλα ἀληθινὰ καὶ βέβαια, χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν ἢ δολιότητα¹.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1829 ὁ Εὐθύμιος εἶχε ἀποθάνει. Φαίνεται πῶς διέμενε ἐκτὸς Μονῆς, ἵσως στὸ Κάστρο, γιατὶ τὸ σεντούκι, ὅπου ὑπῆρχαν τὰ διάφορα πράγματά του, μεταφέρθηκε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Μελαχροινοῦ Καλογιάννη, μετὰ τὸν θάνατό του, στὸ μοναστήρι τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅπου καὶ ἀνοίχθηκε.

Στὴ συνέχεια παραθέτουμε τὸν κατάλογο (κατάστιχο) τῶν πραγμάτων ποὺ βρέθηκαν καὶ καταγράφηκαν.

«Κατάλογος τῶν πραγμάτων τοῦ/ μακαρίτου πνευματικοῦ παπα Εὐθύμιού «σταυρουδά» κελλιώτου, εύρισκομένων εἰς / ἐν σεντούκι, τὸ δποῖον ἔφερθη ἀπὸ τὸ / δσπίτιον τοῦ Μελαχροινοῦ Καλογιάννη εἰς / τὴν Κοινοβιακὴν μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας δι’ ἐπιταγῆς τῶν Δημογερόντων Σκιάθου/ ἔσφραγισμένον καὶ ἡνοίχθη κατ’ ἔμπροσθεν τοῦ Ἐκτάκτου / Ἐπιτρόπου τῶν Βορ. Σποράδων κυρίου Δημητρίου Κριεζῆ, καὶ ἐνὸς τῶν Δημογερόντων / Σκιάθου κ. Ἀναγνώστου Μπονάκη καὶ κατε/γράφησαν ὡς ἀκολούθως/.

Ἐξήγησις τοῦ Νικοδήμου τῶν Ἐπιστολῶν / τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς πέντε τόμους.

/ 1 ἐν βιβλίον τοῦ ἀγίου Βαρσανουφίου.

/ 1 ἐν ἔτερον δνομαζόμενον Κῆπος / χαρίτων.

/ 1 ἐν ὁ πρῶτος τόμος τοῦ Σιναξαριστοῦ

/ 1 ἐν βιβλίον κανονικόν.

/ 1 ἐν βιβλιάριον Ἀπολογία Χριστια/νική.

/ 1 μία πνευματικὴ νουθεσία

/ 1 ἐν βιβλιάριον τοῦ Θηκαρὰ

1. Γ.Α.Κ. ‘Υπ. Παιδ. φ. 8β (1825).

- / 1 εἰς Σταυρὸς ἀσημένιος εἰς μονόκε/ρον ἀσκάλιστον, τυλιγμένος εἰς
ἐν / μανδήλι.
- / 1 ἐν φελώνιον ἀπὸ τζίτι.
- / 2 ἐπιτραχήλια παλαιὰ
- / 3 ὑποκάμισα μονά
- / 1 ζυγὴ κλειδοτάρι μὲ τὴν ζώνην πολλὰ / μικρὰ ἀσημένια.
- / 1 εἰς μποτζᾶς μὲ μερικὰ μανδηλάκια / καὶ κάλυμμα ποζαπὸν ἔνα.
- / 6 ζάρφια ἀργυρᾶ.
- / ἐν κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ καὶ ἐν περώνι ἀση/μένια καὶ τζακισμένα.
- // 1 ἥτοι ἐν κομπολόγι κεχριμπαρένιον.
- / αὐτὰ τὰ ζάρφια δηλ. περούνι ἐν / καὶ κομπολόγι καὶ κουταλάκι εὑρι-
σκονται εἰς / μίαν σακκοῦλα φέρουσαν ἐπιγραφὴν 5:/α.
1. ἐν τζηκτάνη (;) μὲ γράμματα διάφορα/.

Διὸ ἔγιναν δύω ἀπαράλλακτα ὑπογεγρα/μμένα παρὰ τοῦ κυρίου Ἀλυ-
πίου, καὶ παρὰ τῶν Δημογερόντων τῆς Ν. Σκιάθου διὰ νὰ / κρατῇ ἐκάτερον
μέρος ἀνὰ ἐν εἰς ἔνδει/ξιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐν Σκιάθῳ τῇ 6 Ἀπριλλίου 1829/
Ἐπιβεβαιοῦται τὸ ἀληθὲς τούτου τοῦ καταστίχου / τῇ αὐτῇ ἡμερομηνίᾳ.
Οἱ Δημογέροντες Σκιάθου / Τ. Σ. Α. Μπονάκης / Ἀγγελής Γεωργίου / Γιαν-
νιδός Μωραΐτου¹.

Σκόπελος

ΠΡΕΣΒ. Κ. Ν. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

SUMMARY

Priest K. N. Kallianos, Euthimios «stavroudas», the monk from Mt Athos, resides in Skiathos during the revolution.

The monk Euthimios «stavroudas», who led a monastic life in the cell of the Presentation of the Virgin Mary of the Caracalla monastery at Karyes of Mt Athos, fled to Skiathos in 1821-22, together with other monks from Mt Athos, after its submission to the Turks. He was given hospitality in the historical monastery of the Annunciation, founded by Kollivades (Mt Athos' monks) at the end of the 18th c, and he became the confessor of the island. He died there in 1829.

1. Κι αὐτὸ τὸ ἔγγραφο βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας. Θεω-
ροῦμε ὑποχρέωσή μας νὰ εύχαριστήσουμε τὸ Μορφ. Ιόρυμα Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ
τοὺς ἐπιστημονικοὺς ἐπιμελητές του κ. Μαρία Πολίτη-Σακκελαριάδη καὶ τὸν κ. Ἀ-
γαμ. Τσελίκα γιὰ τὴν παροχὴ φωτοτυπιῶν, δόλων τῶν ἔγγράφων τοῦ ἀρχείου τῆς Μο-
νῆς Εὐαγγελιστρίας Σκιάθου, ποὺ χρησιμοποιήσαμε στὴν παρούσα μελέτη.